

Uit de Collectie van Ron de Haan

Ron de Haan

“Mijn meest bijzondere pijp.”

Het schrijven van dit artikel bracht mij ertoe nog eens aandachtig mijn collectie door te lopen en mezelf de vraag te stellen wat ik echt mijn “meest bijzondere pijp” vond. Dit bleek knap lastig te zijn, en ook de vraag “welke pijp zou je pas als laatste weg doen” bracht geen oplossing. Dus wat te doen? Ik ben toen maar begonnen met het apart leggen van pijpen die naast héél zeldzaam en/of museaal ook nog een verhaal te vertellen hebben. De pijpen waar de bijzonderheid in de emotionele binding zit heb ik voor het gemak weggelaten. Dit heeft geresulteerd in een twintigtal pijpen vanuit de gehele wereld, waar ik niet de meest bijzondere uit kiezen kon. In de volgende P.K.N. nummers zal ik steeds één van deze pijpen uitlichten.

De pijp die ik als eerste heb gekozen is een chibouk; een model dat veelvuldig voorkwam in het Ottomaanse Rijk van de 18e en 19e eeuw. Het rijk besloeg onder meer Turkije, Iran, en Noord-Afrika.

Deze pijp is gemaakt van een zacht vruchtenhout dat vervolgens is zwart gemaakt om de pijp een ebbenhouten uitstraling te geven waardoor het zilver beter uit komt. Wat deze pijp zo bijzonder maakt is het hoogwaardige inlegwerk. Dit bestaat uit zeer fijn zilverdraad dat in combinatie met ronde en peervormige zilveren plaatjes een filigrein uitstraling krijgt, en van uitzonderlijke schoonheid is. Tot op heden is het mij een raadsel hoe de zilversmid de ornamenten en draden zo perfect in het hout kon aanbrengen. Vreemd is het dat de ketelrand en de steelaanzet niet uit zilver maar uit alpaca zijn gemaakt.

In mijn collectie bevindt zich tevens een sigarenhouder van hetzelfde hout met identiek inlegwerk.

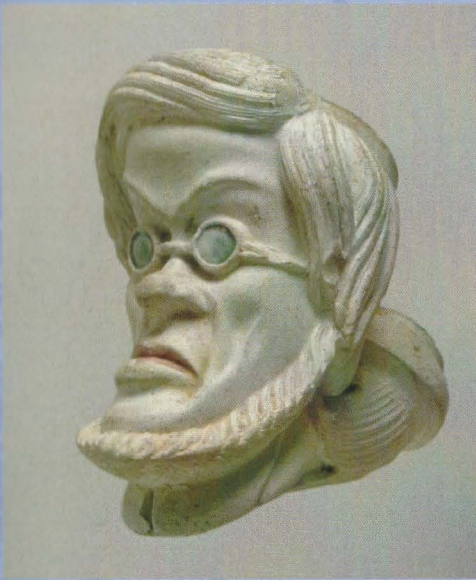
Een derde pijp met vergelijkbaar inlegwerk is afgebeeld in de tentoonstellingscatalogus “Schnupfen und Rauchen”, “Katalog zur Ausstellung im Linzer Schlossmuseum 28 Mai – 30 November “. Voor deze pijp, die overigens van het Duitse model “stummel” is, heeft men bij de afmontering wel zilver gebruikt en gemerkt met de keur EA alsmede het jaartal 1895. De toeschrijving is “vermoedelijk Weens”.

Alle drie de “pijpen” zijn te dateren tegen het einde van de 19e eeuw en vermoedelijk toe te schrijven aan het werk van één zilversmid of werkplaats in Oostenrijk/Hongarije (Wenen).

Vermeldenswaardig is dat de chibouk pijp waarschijnlijk bestemd was voor de lokale markt, bijvoorbeeld voor studenten in Wenen. Per slot van rekening vierde het Oriëntalisme in West-Europa in de tweede helft van de 19e eeuw hoogtij. Bewijs hiervan is o.a. terug te vinden op de vele schilderijen waarop studenten in hun sociëteit rokende uit een chibouk zijn afgebeeld.

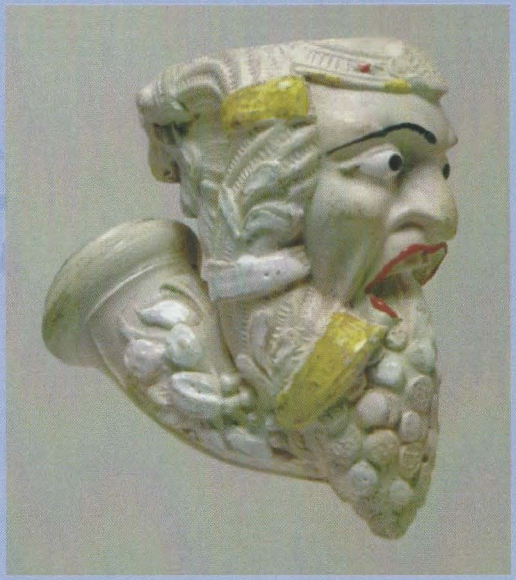
De chibouk is een pijp die nog lang niet al z'n geheimen heeft prijs gegeven en als zodanig één van de meest bijzondere pijpen uit mijn collectie is.

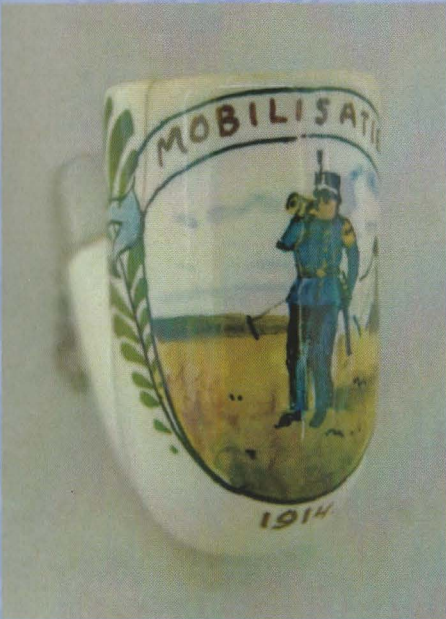
"Jules Favre"

Gambier à Paris
Tête nr. 714
Hoogte: 5,5 cm.

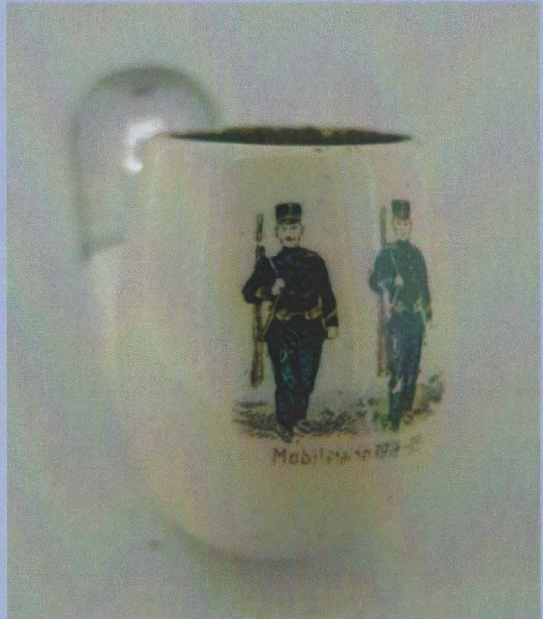

"Californie"

Gambier à Paris
Tête nr. 734
Hoogte: 5,7 cm.

Mobilisatie, Goedewaagen

Mobilisatie, Hollandia

**Vruchtenhouten chibouk, ingelegd met zilver filigrain.
Midden 19e eeuw. Vermoedelijk Weense productie.**

**Vruchtenhouten sigaren houder ingelegd met zilver.
Midden 19e eeuw. Vermoedelijk Weense productie.**